

Received: January 13, 2020; Revised: April 20, 2020; Accepted: May 1, 2020;

วันรับบทความ: 13 มกราคม 2563; วันแก้ไขบทความ: 20 เมษายน 2563; วันตอบรับบทความ: 1 พฤษภาคม 2563;

คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์

ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

LIFE QUALITY OF PEOPLE IN CHAIYAPHRUEK TAMBON ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, MUEANG LOEI DISTRICT, LOEI PROVINCE

ศุทธา แสนกิจตะ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

Suttha Sankitta

Department of Local Administration

Corresponding Author E-mail: suttha.sankitta@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย (2) เปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน และ (3) ศึกษาปัญหาข้อเสนอแนะเกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ได้ใช้สูตรในการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 361 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าที่ t - test และค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) F - test หากพบความแตกต่างจะทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffe's Method) โดยมีค่านัยสำคัญที่ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า

1) ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย มีความคิดเห็นว่าคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านพัฒนาท้องถิ่น ด้านการศึกษา ด้านปลูกฝังค่านิยม และด้านรายได้ ส่วนด้านสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด

2) ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นว่าคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยรวมทั้ง 6 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

3) ความคิดเห็นของประชาชนประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย เรียงตามความถี่มากที่สุดไปน้อย 3 อันดับ คือ 1) ควรมีการจัดตั้งกลุ่มสหกรณ์ทางการเกษตรและช่วยสนับสนุนเมื่อราคาผลผลิตตกต่ำ จัดให้มีการฝึกอบรมในอาชีพนี้ให้อย่างทั่วถึง 2) อุทกภัยทางธรรมชาติทำให้เกิดความเสียหายทั้งที่อยู่อาศัย และการเกษตร มีงบประมาณมาช่วยน้อยไม่เพียงพอ 3) การประกอบอาชีพด้านการเกษตร มีรายได้จากผลผลิตทางการเกษตรที่ไม่แน่นอน ทำให้รายรับไม่พอกับรายจ่าย เรียงตามความถี่มากที่สุดไปน้อย คือ 1) ประชาชนขาดความสำนึกในหน้าที่ของตนเอง ในการอยู่ร่วมกันในสังคม

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิต; คุณภาพชีวิตของประชาชน; องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์;

Abstract

The objectives of this research paper were 1) to study the level of life quality of people in the area of people in Chaiyaphuek sub-district administration organization at Chaiyaphuek sub-district Muang Loei district Loei province, 2) to compare the level of life quality of people with the difference in sex, age, and educational level in Chaiyaphuek sub-district administration organization at Chaiyaphuek sub-district Muang Loei district Loei province, and 3) to study the suggestions about life quality of people in the area of people in Chaiyaphuek sub-district administration organization at

Chaiyaphuek sub-district Muang Loei district Loei province. The sample group used in this study was the people in the area of Chaiyaphuek sub-district administration organization at Chaiyaphuek sub-district Muang Loei district Loei province. The sample size was determined by formula of Taro Yamane and there were 361 people selected as the sample group. The research instrument used in this study was the questionnaire with rating scale form. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test testing, and one-way test of variance (One-way ANOVA). If there was statistically significant difference at 0.05, there would be paired different testing of average with Scheffe's method.

The results of this research were found as follows:

1) The level of life quality of people in the area of people in Chaiyaphuek sub-district administration organization at Chaiyaphuek sub-district Muang Loei district Loei province was at high level in overall. When each side was taken into consideration, the results were found that the side of residence was at the highest level, the second side was local development, education, value cultivation, and income, while the lowest level was health side.

2) The result of comparison was found that life quality of people with the difference in sex, age, and educational level in Chaiyaphuek sub-district administration organization at Chaiyaphuek sub-district Muang Loei district Loei province was not difference in all six sides.

3) The suggestions of the people in in the area of Chaiyaphuek sub-district administration organization at Chaiyaphuek sub-district Muang Loei district Loei province ranging from the highest frequency to the lowest frequency in three sides as follows: 1) there should be agricultural cooperative group settlement and supporting the people whenever the prize of products was low and there should be vocational training for people thoroughly. 2) natural flood caused a lot of damage to residence and agriculture but the fund for helping was not enough. 3) the income from agricultural occupation was unsteady which caused income not to be related to expense.

Keywords: Life Quality; Life Quality of People; Chaiyaphrek Tambon Administrative Organization;

บทนำ

มนุษย์ทุกเพศเผ่าพันธุ์ในโลก เมื่อเกิดมาแล้วย่อมประสงค์การมีชีวิตที่เป็นสุข แต่การมีชีวิตที่เป็นสุขนั้นควรประกอบด้วยปัจจัยใดบ้าง คำตอบน่าจะมีหลากหลายและต้องผสมกลมกลืนกันไป เช่น การมีสุขภาพจิตดี แจ่มใส ระวังความอยาก ควบคุมอารมณ์ต่าง ๆ ได้ ไม่มีทุกข์หรือมีแต่ไม่มากจนเกินแก้ไข มีสภาพสังคมที่ดี ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมทั้งผู้คนและธรรมชาติได้อย่างเหมาะสม มีรายได้ที่เลี้ยงตนเองและครอบครัวได้พอเพียงอย่างยั่งยืน ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเป็นสุข มีที่อยู่อาศัย มีที่ทำกิน มีอาชีพและรายได้ตามสมควร มีความเสมอภาค ได้รับโอกาสเท่าเทียมกัน มีเสรีภาพ มีการศึกษา มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีคุณธรรมและจริยธรรม อยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างเป็นสุข ซึ่งเป็นตัวชี้ได้ว่ามีคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งนี้คุณภาพชีวิตของประชากรจึง หมายถึง มาตรฐานการดำรงชีวิตอันเหมาะสม ของประชากรในสังคม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์คือการทำให้นุชนมี ประสิทธิภาพและมีคุณภาพในด้านการทำงานเพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ รวมทั้งการมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์และมีคุณธรรม การพัฒนา คุณภาพชีวิตของประชากรในแต่ละประเทศ จำเป็นต้องเริ่มพัฒนาตั้งแต่เกิดและต่อเนื่องจนถึงตาย

องค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) ได้จัดทำเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ โดยทบทวนและแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาของแต่ละประเทศในอดีตที่ผ่านมา รวมทั้งประเด็นปัญหาต่าง ๆ พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษภายในปี 2558 ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้ คือ ความยากจน มีตัวชี้วัด อาทิ สัดส่วนประชากรที่มีรายได้ต่ำกว่าเส้นยากจน ช่องว่างความยากจน ความรุนแรงของความยากจน ความหิวโหย มีตัวชี้วัด อาทิ สัดส่วนประชากรที่มีรายได้ต่ำกว่าเส้นยากจนด้วยอาหาร อัตราเด็กชาวเขาต่ำกว่าเกณฑ์ การศึกษา มีตัวชี้วัด อาทิ อัตรานักเรียนต่อประชากรวัยเรียนสุทธิ และรวมระดับประถมศึกษา สัดส่วนนักเรียนที่ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 และเรียนต่อจนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ความเท่าเทียมกันทางเพศ มีตัวชี้วัด อาทิ สัดส่วนผู้หญิงในรัฐสภา สัดส่วนผู้หญิงในการทำงานที่ได้รับค่าตอบแทนนอกภาคการเกษตร สุขภาพเด็ก มีตัวชี้วัด อาทิ อัตราการตายของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี อัตราการตายของทารกสัดส่วนของเด็กอายุ 1 ปีที่ได้รับวัคซีน

ป้องกันโรคหัด สุขภาพสตรีมีครรภ์ มีตัวชี้วัด อาทิ อัตราการตายของมารดา สัดส่วนการคลอดบุตรที่ได้รับการดูแลจากบุคลากร โรคเอดส์ มีตัวชี้วัด อาทิ อัตราการติดเชื้อ HIV ในสตรีมีครรภ์ จำนวนเด็กกำพร้าจากโรคเอดส์ อัตราการติดเชื้อ HIV ในประชากรวัยเจริญพันธุ์ มาลาเรีย วัณโรค และโรคหัวใจ มีตัวชี้วัด อาทิ อัตราการเกิดและอัตราการตายด้วยโรคมาลาเรีย อัตราผู้ป่วยและอัตราการตายด้วยโรควัณโรค อัตราผู้ป่วยและอัตราการตายด้วยโรคหัวใจ การพัฒนาที่ยั่งยืน มีตัวชี้วัด อาทิ สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่ประเทศ สัดส่วนประชากรที่ใช้เชื้อเพลิงประเภทฟืนถ่าน น้ำดื่มสะอาด และสวมถุงสุขลักษณะ มีตัวชี้วัด อาทิ สัดส่วนประชากรที่เข้าถึงแหล่งน้ำดื่มสะอาด สัดส่วนประชากรที่ใช้สวมถุงสุขลักษณะ ความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย มีตัวชี้วัด อาทิ สัดส่วนครัวเรือนที่มีความมั่นคงในที่อยู่อาศัยสภาพที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สภาพที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้นำเสนอดัชนีชี้วัดความสุข 9 ด้าน เพื่อนำไปสู่ “สังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน” โดยมีตัวชี้วัด ดังนี้ ตัวชี้วัดด้านแรก คือ การมีรายได้ และการกระจายรายได้ ตัวชี้วัด ด้านที่สอง ได้แก่ ชีวิตครอบครัว ตัวชี้วัดด้านที่สาม ได้แก่ การมีสาธารณูปโภค ตัวชี้วัดด้านที่สี่ การมีงานทำอย่างทั่วถึง ตัวชี้วัดด้านที่ห้า ได้แก่ ความรู้และการศึกษา ตัวชี้วัดด้านที่หก ได้แก่ สุขภาพอนามัย ตัวชี้วัดด้านที่เจ็ด ได้แก่ สภาพแวดล้อม ตัวชี้วัดด้านที่แปด ได้แก่ การบริหารจัดการที่ดีทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ตัวชี้วัดด้านที่เก้า ได้แก่ มิติด้านเศรษฐกิจโดยรวม ภายหลังการปฏิรูปการปกครองโดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549 ในสมัย พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรีเข้ามาบริหารประเทศถึงแม้จะเป็นเพียงระยะเวลาสั้น ๆ แต่รัฐบาลได้กำหนดนโยบายด้านเศรษฐกิจว่าจะยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยในเรื่องตัวชี้วัดความสุขของประชาชนเป็นหลักซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ซึ่งได้กำหนดเป็นวิสัยทัศน์ประเทศไทยว่า “มุ่งพัฒนาสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” โดยคนไทยมีคุณธรรมนำความรอบรู้ รู้เท่าทันโลก ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติสุข เศรษฐกิจมีคุณภาพ เสถียรภาพ และเป็นธรรม สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพ และทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน อยู่ภายใต้ระบบบริหารจัดการประเทศที่มีธรรมาภิบาล ดำรงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

ความสุขของประชาชนได้รับความสนใจนำมาศึกษาและวัดความเจริญของประเทศเพิ่มขึ้นมากมาย แต่ในปัจจุบันยังมิได้มีหน่วยงานใดใช้การวัดระดับความสุขของประชาชนในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งได้ต้องตระหนักถึงบทบาทอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่ โดยศึกษาความเป็นอยู่ของประชาชนเพื่อให้ทราบถึงประเด็นปัญหา ความต้องการ ข้อร้องเรียนของประชาชนเพื่อนำมากำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ ตอบสนองความต้องการ สร้างความพึงพอใจและนำความสุขสู่ประชาชนให้มากที่สุด ดังพระราชดำรัสสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่พระราชทานแก่คณะผู้บริหารของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมร้านค้าของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น “เดี๋ยวนี้ไปที่ไหนหรือไปเยี่ยมประชาชนที่ใด เมื่อได้รับข้อร้องเรียนเกี่ยวกับความเดือดร้อนของประชาชน ก็บอกว่าให้ไปร้องที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น” (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550)

ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับใด ผลการวิจัยจะนำไปเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับเป็นแนวทางในการตัดสินใจกำหนดนโยบายและปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลยที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาปัญหาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย จำนวน 6,565 คน

2. ด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต 6 ด้าน ซึ่งมาจากข้อมูลของความจำเป็นขั้นพื้นฐาน (จปฐ.) พ.ศ. 2554 ดังนี้ 1) ด้านสุขภาพ 2) ด้านที่อยู่อาศัย 3) ด้านการศึกษา 4) ด้านรายได้ 5) ด้านปลูกฝังค่านิยม และ 6) ด้านพัฒนาท้องถิ่น

3. ด้านพื้นที่

เขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย จำนวน 6,565 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการเปิดตารางสำเร็จของ Krejcie & Morgan จากประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ทั้งหมด จำนวน 6,565 คน และได้กลุ่มตัวอย่าง 361 คน สุ่มแบบแบ่งชั้นโดยใช้หมู่บ้านเป็นเกณฑ์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้ศึกษาวิจัยจัดสร้างขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเป็นแบบสอบถามระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ลักษณะของแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และอาชีพ ลักษณะคำถามเป็นเชิงสำรวจรายการ (Check - list) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 ศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัย มีจำนวน 6 ด้าน คือ 1) ด้านสุขภาพ 2) ด้านที่อยู่อาศัย 3) ด้านการศึกษา 4) ด้านรายได้ 5) ด้านปลูกฝังค่านิยม และ 6) ด้านพัฒนาท้องถิ่น

คำถามในตอนที่ 2 นี้มีจำนวน 35 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณ (rating scale) ตามวิธีการของ ลิเคิร์ต (Likert) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขคุณภาพชีวิตของประชาชน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ที่เก็บรวบรวมข้อมูลได้ มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ 361 ชุด

3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ให้ไว้ จัดระบบข้อมูล ตรวจสอบ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมทางสังคมศาสตร์และแปลความหมายค่าเฉลี่ย ของแบบสอบถามระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย โดยใช้เกณฑ์ตามสูตรดังนี้ (สรชัย พิศาลบุตร, 2548, หน้า 43)

ระดับค่า	ช่วงค่าเฉลี่ย	การแปลผล
5	4.21 – 5.00	ระดับคุณภาพชีวิตมากที่สุด
4	3.41 – 4.20	ระดับคุณภาพชีวิตมาก
3	2.61 – 3.40	ระดับคุณภาพชีวิตปานกลาง
2	1.81 – 2.60	ระดับคุณภาพชีวิตน้อย
1	1.00 – 1.80	ระดับคุณภาพชีวิตน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมทางสังคมศาสตร์ มีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลโดยหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. ศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. ทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย กับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ด้านเพศโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ส่วนการศึกษา สถานภาพ และอาชีพ ใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffé)

4. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาค่าคุณภาพชีวิตของประชาชน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย โดยใช้การสรุปประเด็นแล้วให้ความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตาราง

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาค่าคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย โดยภาพรวม

คุณภาพชีวิตของประชาชน	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
1 ด้านสุขภาพ	4.04	0.54	มาก
2 ด้านที่อยู่อาศัย	4.21	0.56	มากที่สุด
3 ด้านการศึกษา	4.15	0.65	มาก
4 ด้านรายได้	4.09	0.56	มาก
5 ด้านปลูกฝังค่านิยม	4.15	0.51	มาก

คุณภาพชีวิตของประชาชน	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
6 ด้านพัฒนาท้องถิ่น	4.20	0.57	มาก
รวม	4.14	0.42	มาก

จากตาราง พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านพัฒนาท้องถิ่น ด้านการศึกษา ด้านปลูกฝังค่านิยม และด้านรายได้ ส่วนด้านสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด

2. การวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลยที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน เมื่อแยกทดสอบในแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบระดับระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม และรายด้าน

คุณภาพชีวิตของประชาชน	เพศ				t	Sig
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านสุขภาพ	4.00	0.54	4.10	0.54	1.761	0.87
2. ด้านที่อยู่อาศัย	4.16	0.59	4.28	0.52	2.013	0.45
3. ด้านการศึกษา	4.18	0.69	4.12	0.60	0.845	0.40
4. ด้านรายได้	4.11	0.56	4.07	0.56	0.526	0.60
5. ด้านปลูกฝังค่านิยม	4.11	0.53	4.20	0.49	1.811	0.07
6. ด้านพัฒนาท้องถิ่น	4.17	0.61	4.23	0.51	0.934	0.16
รวม	4.12	0.44	4.17	0.40	1.055	0.292

จากตาราง พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีคุณภาพชีวิต โดยรวมและรายด้านทั้ง 6 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานมาตรฐานคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย จำแนกตามอายุทั้งภาพรวมและรายด้าน

คุณภาพชีวิตของประชาชน	อายุ										แปลผล
	ต่ำกว่า30ปี		31 - 40 ปี		41 - 50 ปี		51 ปีขึ้นไป		รวม		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านสุขภาพ	4.10	0.54	3.97	0.58	4.06	0.54	4.08	0.54	4.04	0.54	มาก
2. ด้านที่อยู่อาศัย	4.35	0.50	4.16	0.59	4.19	0.55	4.21	0.61	4.21	0.56	มากที่สุด
3. ด้านการศึกษา	4.29	0.64	4.12	0.66	4.26	0.60	4.00	0.70	4.15	0.65	มาก
4. ด้านรายได้	4.11	0.46	4.13	0.58	4.16	0.53	3.98	0.65	4.09	0.56	มาก
5. ด้านปลูกฝังค่านิยม	4.13	0.52	4.18	0.52	4.16	0.45	4.15	0.59	4.15	0.51	มาก
6. ด้านพัฒนาท้องถิ่น	4.15	0.59	4.20	0.52	4.25	0.59	4.18	0.60	4.20	0.57	มาก
รวม	4.19	0.38	4.13	0.42	4.18	0.47	4.10	0.42	4.11	0.40	มาก

จากตารางพบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย จำแนกตามอายุอยู่ในระดับมากมีคุณภาพชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีเพียงด้านที่อยู่อาศัยที่อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านสุขภาพมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย จำแนกตามอายุทั้งภาพรวมและรายด้าน

คุณภาพชีวิตของประชาชน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
1. ด้านสุขภาพ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.82	0.27	0.901	0.44
	ภายในกลุ่ม	357	107.91	0.30		

คุณภาพชีวิตของ ประชาชน	แหล่ง ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
	รวม	360	108.73			
2. ด้านที่อยู่อาศัย	ระหว่างกลุ่ม	3	1.61	0.54	1.663	0.175
	ภายในกลุ่ม	357	114.89	0.32		
	รวม	360	116.50			
3. ด้านการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	4.65	1.55	3.671	0.012*
	ภายในกลุ่ม	357	150.72	0.42		
	รวม	360	150.37			
4. ด้านรายได้	ระหว่างกลุ่ม	3	1.68	0.56	1.76	0.154
	ภายในกลุ่ม	357	113.60	0.32		
	รวม	360	115.28			
5. ด้านปลูกฝังค่านิยม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.13	0.04	0.16	0.924
	ภายในกลุ่ม	357	97.18	0.27		
	รวม	360	97.31			
6 ด้านพัฒนาท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	3	0.48	0.16	0.48	0.696
	ภายในกลุ่ม	357	118.31	0.33		
	รวม	360	118.79			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.46	0.153	0.845	0.470
	ภายในกลุ่ม	357	64.88	0.182		
	รวม	360	65.34			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ที่มีอายุต่างกัน มีคุณภาพชีวิตโดยรวมไม่แตกต่างกัน มีเพียงด้านการศึกษาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 ทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัพฤกษ์ ตำบลชัยฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย จำแนกตามอายุ ด้านการศึกษาเป็นรายคู่

อายุ	อายุ				
	ต่ำกว่า 30 ปี	31 - 40 ปี	41 - 50 ปี	51 ปีขึ้นไป	
	$\bar{X}$	4.29	4.12	4.26	4.00
ต่ำกว่า 30 ปี	4.29		0.191*	0.158	0.141
31 - 40 ปี	4.12		-	0.032	0.049
41 - 50 ปี	4.26			-	0.017
51 ปีขึ้นไป	4.00				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยฤกษ์ ตำบลชัยฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย มีคุณภาพชีวิต ด้านการศึกษา ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี แตกต่างกับที่มีอายุ 31 - 40 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัพฤกษ์ ตำบลชัยฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย จำแนกตามระดับการศึกษาทั้งภาพรวมและรายด้าน

คุณภาพชีวิตของประชาชน	ระดับการศึกษา										แปลผล
	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		ปวส.หรืออนุปริญญา		ปริญญาตรีขึ้นไป		รวม		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1 ด้านสุขภาพ	4.00	0.58	3.95	0.59	4.24	0.49	4.11	0.51	4.04	0.54	มาก
2 ด้านที่อยู่อาศัย	4.04	0.52	4.13	0.61	4.39	0.50	4.38	0.46	4.21	0.56	มากที่สุด
3 ด้านการศึกษา	4.01	0.71	4.12	0.67	4.18	0.61	4.34	0.59	4.15	0.65	มาก
4 ด้านรายได้	4.05	0.57	4.09	0.59	3.99	0.50	4.22	0.55	4.09	0.56	มาก
5 ด้านปลูกฝังค่านิยม	4.12	0.55	4.18	0.52	4.11	0.52	4.19	0.50	4.15	0.50	มาก
6 ด้านพัฒนาท้องถิ่น	4.23	0.60	4.22	0.53	4.18	0.58	4.17	0.63	4.20	0.57	มาก
รวม	4.07	0.47	4.11	0.45	4.18	0.38	4.23	0.42	4.14	0.42	มาก

จากตาราง พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย จำแนกตามระดับการศึกษา มีคุณภาพชีวิต โดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีเพียงด้านที่อยู่อาศัยที่อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านสุขภาพมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย จำแนกตามระดับการศึกษาทั้งภาพรวมและรายด้าน

คุณภาพชีวิตของประชาชน	แหล่ง ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
1. ด้านสุขภาพ	ระหว่างกลุ่ม	3	4.19	1.397	4.772	0.003*
	ภายในกลุ่ม	357	104.53	0.293		
	รวม	360	108.72			
2. ด้านที่อยู่อาศัย	ระหว่างกลุ่ม	3	7.79	2.597	8.53	0.000*
	ภายในกลุ่ม	357	108.70	0.304		
	รวม	360	116.49			
3. ด้านการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	4.89	1.63	3.867	0.010*
	ภายในกลุ่ม	357	150.48	0.42		
	รวม	360	155.37			
4. ด้านรายได้	ระหว่างกลุ่ม	3	2.10	0.70	2.207	0.087
	ภายในกลุ่ม	357	113.19	0.32		
	รวม	360	115.29			
5. ด้านปลูกฝังค่านิยม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.35	0.116	0.428	0.733
	ภายในกลุ่ม	357	96.96	0.272		
	รวม	360	97.31			
6 ด้านพัฒนาท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม	3	0.48	0.16	0.48	0.696
	ภายในกลุ่ม	357	118.31	0.33		

คุณภาพชีวิตของประชาชน	แหล่ง	df	SS	MS	F	Sig.
	ความแปรปรวน					
	รวม	360	118.79			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	1.31	0.437	2.438	0.064
	ภายในกลุ่ม	357	64.03	0.179		
	รวม	360	65.34			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ที่มีอายุต่างกัน มีคุณภาพชีวิตโดยรวมไม่แตกต่างกัน มีเพียงด้านสุขภาพ ด้านที่อยู่อาศัย และด้านการศึกษาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 8 ทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านสุขภาพ

ระดับการศึกษา	ระดับการศึกษา			
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวส.หรือ อนุปริญญา	ปริญญา ตรีขึ้นไป
$\bar{X}$	4.00	3.95	4.24	4.11
ประถมศึกษา	4.00	0.047	0.248	0.114
มัธยมศึกษา	3.95	-	0.295*	0.161
ปวส.หรือ อนุปริญญา	4.24		-	0.134
ปริญญาตรีขึ้นไป	4.11			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย มีคุณภาพชีวิต ด้านสุขภาพ ที่มีระดับการศึกษา

มัธยมศึกษา แตกต่างกันกับมีระดับการศึกษา ปวส.หรือ อนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 9 ทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านที่อยู่อาศัย

ระดับการศึกษา	ระดับการศึกษา				
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวส.หรือ อนุปริญญา	ปริญญาตรี ขึ้นไป	
	$\bar{X}$	4.04	4.03	4.39	4.38
ประถมศึกษา	4.04		0.089	0.353*	0.342*
มัธยมศึกษา	4.03		-	0.264*	0.253*
ปวส.หรือ อนุปริญญา	4.39			-	0.010
ปริญญาตรีขึ้นไป	4.38				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย มีคุณภาพชีวิต ด้านที่อยู่อาศัย ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา แตกต่างกันกับมีระดับการศึกษา ปวส.หรือ อนุปริญญา และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ส่วนระดับศึกษามัธยมศึกษาแตกต่างกับมีระดับการศึกษา ปวส.หรืออนุปริญญา และระดับการศึกษาปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ตารางที่ 10 ทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการศึกษา

ระดับการศึกษา	ระดับการศึกษา				
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปวส.หรือ อนุปริญญา	ปริญญาตรี ขึ้นไป	
	$\bar{X}$	4.01	4.12	4.18	4.34
ประถมศึกษา	4.01	-	0.18*	0.25*	0.02
มัธยมศึกษา	4.12		-	0.07	0.16*
ปวส.หรือ อนุปริญญา	4.18			-	0.22*
ปริญญาตรีขึ้นไป	4.34				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความคิดเห็นต่อลักษณะของการประชุม ด้านเครือข่าย ที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/เทียบเท่า แตกต่างกับมีระดับการศึกษาประถมศึกษาและระดับการศึกษานุปริญญา/ปวส.ส่วนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป แตกต่างกับที่มีระดับการศึกษานุปริญญา/ปวส. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนอกนั้นไม่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของประชาชน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถาม แบบปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) และใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปრაกฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 11 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของประชาชน
ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย
จังหวัดเลย

ข้อ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1.	ควรมีการจัดตั้งกลุ่มสหกรณ์ทางการเกษตรและช่วยสนับสนุนเมื่อราคาผลผลิตตกต่ำ จัดให้มีการฝึกอบรมในอาชีพนี้ให้อย่างทั่วถึง	45
2.	อุทกภัยทางธรรมชาติทำให้เกิดความเสียหายทั้งที่อยู่อาศัย และการเกษตร มีงบประมาณมาช่วยน้อยไม่เพียงพอ	32
3.	การประกอบอาชีพด้านการเกษตร มีรายได้จากผลผลิตทางการเกษตรที่ไม่แน่นอน ทำให้รายรับไม่พอกับรายจ่าย	25
4.	ควรมีกิจกรรม ให้เยาวชนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ มีการสำรวจเพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการโดยทั่วถึง	18
5.	หอพักควรมีระบบรักษาความปลอดภัยที่ดีทำให้ส่งเสียงรบกวน	17
6.	ต้องจัดกิจกรรมความสามัคคีให้ประชาชนในพื้นที่	16
7.	ควรมีการจัดชุมชนรอบหมู่บ้านให้เป็นระเบียบ	14
8.	ควรสร้างประชาชนขาดความสำนึกในหน้าที่ของตนเองในการอยู่ร่วมกันในสังคม	10

จากตาราง พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย เรียงตามความถี่มากที่สุดไปน้อย 3 อันดับ คือ 1) ควรมีการจัดตั้งกลุ่มสหกรณ์ทางการเกษตรและช่วยสนับสนุนเมื่อราคาผลผลิตตกต่ำ จัดให้มีการฝึกอบรมในอาชีพนี้ให้อย่างทั่วถึง 2) อุทกภัยทางธรรมชาติทำให้เกิดความเสียหายทั้งที่อยู่อาศัย และการเกษตร มีงบประมาณมาช่วยน้อยไม่เพียงพอ 3) การประกอบอาชีพด้านการเกษตร มีรายได้จากผลผลิตทางการเกษตรที่ไม่แน่นอน ทำให้รายรับไม่พอกับรายจ่าย เรียงตามความถี่มากที่สุดไปน้อย คือ 1) ควรสร้างประชาชนขาดความสำนึกในหน้าที่ของตนเองในการอยู่ร่วมกันในสังคม

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านพัฒนาท้องถิ่น ด้านการศึกษา ด้านปลูกฝังค่านิยม และด้านรายได้ ส่วนด้านสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ด้านอยู่อาศัยเป็นด้านที่เป็นรูปธรรม สามารถเห็นได้ชัดและมีผลกระทบต่อบรรยากาศร่วมกันของประชาชนเป็นอย่างดี สอดคล้องกับ ญัฐวัฒน์ ชันโท (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “คุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่หน่วยบริการชุมชน คลินิกศูนย์แพทย์พัฒนา” พบว่า คุณภาพชีวิต ของประชาชนในพื้นที่หน่วยบริการชุมชน คลินิกศูนย์แพทย์พัฒนา ในภาพรวมมีคุณภาพชีวิต อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ประชาชนในพื้นที่หน่วยบริการชุมชน คลินิกศูนย์แพทย์พัฒนา มีคุณภาพชีวิตในด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับดีเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ด้านสุขภาพกาย ด้านจิตใจ และด้านสัมพันธภาพทางสังคม ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคุณภาพชีวิตของในพื้นที่หน่วยบริการชุมชน คลินิกศูนย์แพทย์พัฒนา พบว่า ประชาชนในพื้นที่หน่วยบริการชุมชน คลินิกศูนย์แพทย์พัฒนา ที่มีอายุ จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีคุณภาพที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนประชาชนในพื้นที่หน่วยบริการชุมชนคลินิศูนย์แพทย์พัฒนาที่มีเพศ สถานภาพสมรส

2. การศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลยที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน

2.1) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีคุณภาพชีวิต โดยรวมทั้ง 6 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะ ประชาชนที่มีเพศต่างกันเห็นว่าคุณภาพชีวิตเหมือนกัน

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปกรณ์ วามวานิชย์ (2558) วิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ ปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชน อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า คุณลักษณะ ประชากรที่แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่าง จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ข้อมูลที่ จำแนกตามกลุ่มเพศ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร รายได้ และรายได้ต่อครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์ต่อปัจจัยลักษณะคุณภาพชีวิต

2.2) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีคุณภาพชีวิต แตกต่างกันผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบล ชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ที่มีอายุต่างกัน มีคุณภาพชีวิต โดยรวมทั้ง 6 ด้าน ไม่ แตกต่าง ทั้งนี้เป็นเพราะ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ที่มีอายุต่างกันเห็นว่ามีคุณภาพชีวิตไม่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย พระสมุห์ทรง สณญโต (2556) วิจัยเรื่อง บทบาทของวัดไร่ขิงที่มีต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขต ตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พบว่า ผลการเปรียบเทียบบทบาทของวัดไร่ขิงที่มีต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัด นครปฐม ทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างตัวแปร พบว่า เพศ อายุ รายได้ และอาชีพ มีผลให้ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของวัดไร่ขิงที่มีต่อการส่งเสริมคุณภาพ ชีวิตของประชาชนในเขตตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ไม่แตกต่างกัน จึงเป็น การปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ส่วนด้านระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.3) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกันมีคุณภาพ ชีวิต แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีคุณภาพชีวิต โดยรวม ทั้ง 6 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหาร ส่วนตำบลชัยพฤกษ์ที่มีระดับการศึกษาต่างกันเห็นว่ามีคุณภาพชีวิตไม่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สิริภักดิ์ ศรีศีลารักษ์ (2556) วิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ อาศัยอยู่ในตำบลวัดชะลอ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ในการดำเนินชีวิตตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ระดับคุณภาพชีวิตและปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลวัดชะลอ

อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลไม่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน ที่อาศัยอยู่ในตำบลวัดชลอ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะและข้อค้นพบ (Fact Findings) จากการวิจัยและการอภิปรายผลแล้ว สามารถสรุปผล โดยแบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัย จึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

1.1) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 1 ด้านสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรรักษาและพัฒนาให้ประชาชนตระหนักในการดูแลสุขภาพของตนเอง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของด้านสุขภาพ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คนในครัวเรือนมีระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้า มีหลักประกันสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงควรรักษาและพัฒนาให้ประชาชนใส่ใจ สุขภาพให้มีภูมิต้านทานของโรคภัยไข้เจ็บ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีตู้ยาสามัญประจำบ้านไว้รักษาในเบื้องต้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้ประชาชนมีตู้ยาสามัญประจำบ้านไว้รักษาในเบื้องต้น

1.2) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 2 คือ ด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรรักษาและพัฒนาให้ประชาชนดูแลที่อยู่อาศัยของตนเองให้น่าอยู่ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของเลย ด้านที่อยู่อาศัย พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีความปลอดภัยจาก ปัญหาอาชญากรรม มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการรักษาความปลอดภัยจาก ปัญหาอาชญากรรม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านไม่ถูกรบกวนจากปัญหามลภาวะเป็นพิษ มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรรักษาและส่งเสริมให้ประชาชนไม่ทิ้งขยะและก่อปัญหามลภาวะเป็นพิษต่อชุมชน

1.3) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 3 คือ ด้านการศึกษา มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรรักษาและพัฒนาให้ประชาชนมีการศึกษาที่ดีสามารถเข้ามาพัฒนา

ชุมชนได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของด้านการศึกษา พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมระหว่างคนในครอบครัว มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรรักษาและส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้าร่วมกิจกรรมระหว่างคนในครอบครัว ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านได้รับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรรักษาและพัฒนาข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้ประชาชนได้รับรู้อย่างทั่วถึง

1.4) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 3 คือ ด้านรายได้ มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรรักษาและพัฒนาให้ประชาชนมีรายได้พอเพียง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของด้านรายได้ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรรักษาและพัฒนาให้ประชาชนใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีความก้าวหน้าและมั่นคงในอาชีพที่ทำอยู่ มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรรักษาและพัฒนาอาชีพให้ประชาชนมีความก้าวหน้าและมั่นคง

1.5) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 3 คือ ด้านปลูกฝังค่านิยม มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรรักษาและส่งเสริมให้ประชาชนอนุรักษ์และปลูกฝังค่านิยมที่ดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของด้านปลูกฝังค่านิยม พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรรักษาและส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านได้เข้าร่วมการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดจากหน่วยงานทางราชการ มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรรักษาและส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดเมื่อมีหน่วยงานราชการจัดขึ้น

1.6) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 3 คือ ด้านพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรรักษาและพัฒนาให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การทำเวทีประชาคม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของด้านพัฒนาท้องถิ่น พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านได้รู้และเข้าใจของการมีส่วนร่วมการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน/ตำบล มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรรักษาและพัฒนาให้ประชาชนมีส่วนร่วมการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน/ตำบล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านได้เข้าร่วมทำกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรรักษาและส่งเสริมให้ประชาชนเห็นความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากผลการวิจัย จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

1) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านสุขภาพ ดังนั้น ควรมีการศึกษาวิจัย เกี่ยวกับด้านการศึกษาเพื่อให้มีการพัฒนา มีการสนับสนุนส่งเสริม ด้านนี้ให้มากขึ้น

2) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดรองลงมาคือ ด้านรายได้ ดังนั้น ควรมีการศึกษาวิจัย เกี่ยวกับด้านสุขภาพเพื่อให้มีการพัฒนา มีการสนับสนุนส่งเสริมด้านนี้ให้มากขึ้น

3) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย

องค์ความรู้ที่ได้

จากการศึกษาผู้วิจัยได้องค์ความรู้คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลยมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านพัฒนาท้องถิ่น ด้านการศึกษา ด้านปลูกฝังค่านิยม และด้านรายได้ ส่วนด้านสุขภาพ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลชัยพฤกษ์ ตำบลชัยพฤกษ์ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นว่าคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยรวมทั้ง 6 ด้าน ไม่แตกต่างกัน และข้อเสนอแนะที่ได้คือ ควรมีการจัดตั้งกลุ่มสหกรณ์ทางการเกษตรและช่วยสนับสนุนเมื่อราคาผลผลิตตกต่ำ จัดให้มีการฝึกอบรมในอาชีพนี้ให้อย่างทั่วถึง

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550). แผนยุทธศาสตร์ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (พ.ศ. 2550 – 2551). ออนไลน์. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2550 แหล่งสืบค้น https://moc.ocsc.go.th/sites/default/files/08_1_krm7krmsngesrimkaarp_kkhrngthngthin_khmuul.pdf
- ณัฐวัฒน์ ชันโท. (2556). *คุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่หน่วยบริการชุมชน คลินิกศูนย์แพทย์พัฒนา. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*. ชลบุรี : สาขาวิชาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปกรณ์ วามวานิชย์. (2558). *คุณภาพชีวิตของประชาชน: กรณีศึกษาตำบลวารินธาราบและตำบล แสนสุข อำเภอวารินธาราบ จังหวัดอุบลราชธานี*. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
- พระสมุห์ทรง สถัญญโต. (2556). *บทบาทของวัดไร่ขิงที่มีต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตตำบลไร่ขิง อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารจัดการคณะสงฆ์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สรชัย พิศาลบุตร. (2548). *เรียนรู้สถิติและการวิจัยด้วยกรณีศึกษา*. กรุงเทพฯ : บริษัทจูนพับลิชชิง จำกัด.
- สิริภักดิ์ ศรีศิลารักษ์. (2556). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลวัดชะลอ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรีในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). *ร่างการพัฒนาด้านชีวิตวัดความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี (เอกสารอัดสำเนา).